

Tárgytematika

Társadalomelméletek

NGM_RT026_1

Tárgyfelelős neve: dr. Bugovics Zoltán

Félév: 2011/12/2

Beszámolási forma: Vizsga

Tárgy heti óraszám: 4/0/0

Tárgy féléves óraszám: 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA

A tantárgy célja megismertetni a hallgatókat az alapvető társadalomelméleti kérdéseket, törvényszerűségeket és gondolkodókat, valamint kiemelni néhány művet. Lényeges annak a szociológiatörténeti vonulatnak az áttekintése, amely a XIX-XX. századi szociológiaelméletek alapján körvonalazható amerikai és európai, valamint magyar releváns elméleteket vonultatja fel. A kurzus az elméletek tárgyalása mellett hangsúlyt fektet a hallgatók saját tevékenységére is, amelyek keretében szemelvényeket kell olvasniuk különféle elméletekről, illetve azok mai társadalomra vonatkozó adaptációjáról.

TANTÁRGY TARTALMA

Hét	Témakör	Tananyag (Elmélet) Gyakorlat: Ehhez kapcsolódó ajánlott olvasmányok olvasása és szeminárium keretében történő átbeszélése
1	Társadalomelméleti megközelítés	A társadalomelméletek történelmi aspektusa
2	Viselkedélmélet	Elméleti háttér és módszertani szempontok
	Cselekvélmélet és rendszerelmélet	Talcott Parsons a cselekvés strukturális-funkcionalista felfogása és az AGIL paradigma
3	Szimbolikus interakcionizmus	G. Herbert Mead elmélete és társadalmi szemlélete
4	Társadalomelmélet – Robert K Merton	Társadalmi és kulturális struktúra
5	Társadalomelmélet - Robert K Merton	Tudásszociológia és tömegkommunikáció
6	Magyar társadalomelmélet	Erdei Ferenc főbb elméleti tézisei
7	Magyar társadalomelmélet	Ferge-Szelényi-Konrád-Kolosi elméleti és kutatási eredményei
8	A szociális rendszer	Niklas Luhman elméleti háttér és megismerési érdek
9	Kritikai elmélet	Jürgen Habermas kritikai filozófiai megközelítése
10	Bourdieu és a tőke	Bourdieu elméleti megközelítése háromdimenziós szerkezetelmélete

11	Információs társadalom és a posztmodern	Elméleti és fogalmi megközelítés több aspektusból Becktól Castellsig
12	Devianciaelméletek	Merton és Durkheim anómiaelméletei, a deviancia társadalmi jellemzői
13	Médiaszociológia	George Gerbner főbb elméleti megközelítései
14.	Összefoglaló	Az elméletek közötti összefüggések

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

A félév folyamán prezentáció megtartása egy társadalomelméleti kérdésben, illetve szóbeli vizsga. Jeles: kifogástalan és szerteágazó ismeret az adott kérdésben, összefüggések ismerete. Jó: Tájékozottság az adott témában, egy-egy részismeret összefüggésekről. Közepes: Részbeni ismeretek és tájékozottság fontosabb kérdésekről a témában. Elégséges: Minimális tájékozottság és ismeretek részleges tudása az adott témában.

KÖTELEZŐ IRODALOM

Kötelező irodalom:

Szociológiaelmélet (szerk. Julius Morel et al) Osiris, Bp., 2004.

Bugovics Zoltán: Társadalom, identitás területfejlesztés

Bugovics Zoltán: Társak és társadalmak Universitas Kht., Győr, 2005.

Ajánlott irodalom:

Anthony Giddens: Szociológia, Osiris, 2004.

A szociológia kialakulása, (szerk. Felkai et al) Új Mandátum, Bp., 1999.

Robert K Merton: Társadalomelmélet és társadalmi struktúra